

HÅLLBARHET

- FÖR VARJE MÄNNISKA OCH FÖR VÅR PLANET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

AGENDA 2030 – FN:S GLOBALA MÅL

FN:s 17 globala mål i Agenda 2030 är de mest ambitiösa hållbarhetsmål som världen antagit. Sverige ligger långt fram i omställningen men mycket arbete kvarstår.

Som samhällsaktör ska Västra Götalandsregionen vara en föregångare och agera för en hållbar utveckling i Sverige och i världen.

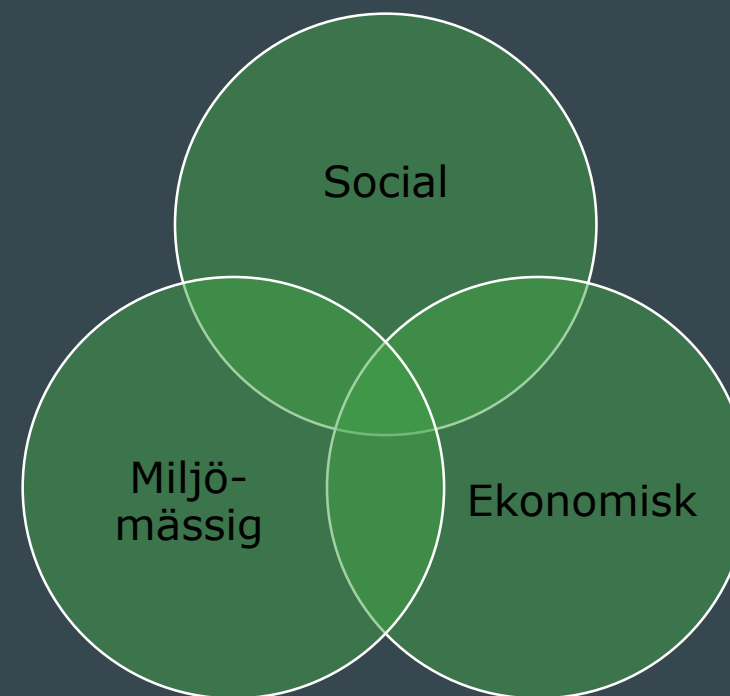

HÅLLBARHET – EN ODELBAR HELHET

För att nå VGR:s vision om "Det Goda Livet" för nuvarande och kommande generationer i Västra Götaland måste vi stärka hållbarhetens samtliga tre dimensioner – den ekologiska, sociala och ekonomiska – som utgör en odelbar helhet.

Odelbara eftersom de hänger ihop och är beroende av varandra.

Vision Det goda livet

Regional
utvecklingsstrategi

Regionalt
trafikförsörjningsprogram

Kulturstrategi

Strategi för omställning av
hälso- och sjukvården

Aktuella regionala styrdokument

VGR:S HÅLLBARHETSMÅL

- Resurseffektivt och giftfritt
 - Låg klimatpåverkan
 - Främjad biologisk mångfald
 - Miljöledningssystem
- God hälsa och välbefinnande
 - Jämlikhet och lika rättigheter
 - Tillit, trygghet och delaktighet

AGENDA 2030

SOCIAL HÅLLBARHET

– FÖR VARJE MÄNNISKA

Varje människa har rätt till bästa möjliga hälsa och välbefinnande.

Jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvar ska genomsyra vårt arbete och våra beslut.

Ingen människa ska lämnas utanför.

MÅLEN FÖR SOCIAL HÅLLBARHET

- God hälsa och välbefinnande
- Jämlikhet och lika rättigheter
- Tillit, trygghet och delaktighet

MÅL FÖR SOCIAL HÅLLBARHET 2030

God hälsa och välbefinnande

Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier

Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet

Främja psykisk hälsa och förebygga suicid

Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv

Jämlikhet och lika rättigheter

Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter

Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

Tillit, trygghet och delaktighet

Främja ansvarstagande och transparent organisation

Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång

Främja medskapande och dialog

VI FRÄMJAR GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Det gör vi genom:

- Främja hälsosam uppväxt och fullfölja studier
- Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet
- Främja psykisk hälsa och förebygga suicid
- Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv

VI ARBETAR FÖR JÄMLIKHET OCH LIKA RÄTTIGHETER

Det gör vi genom:

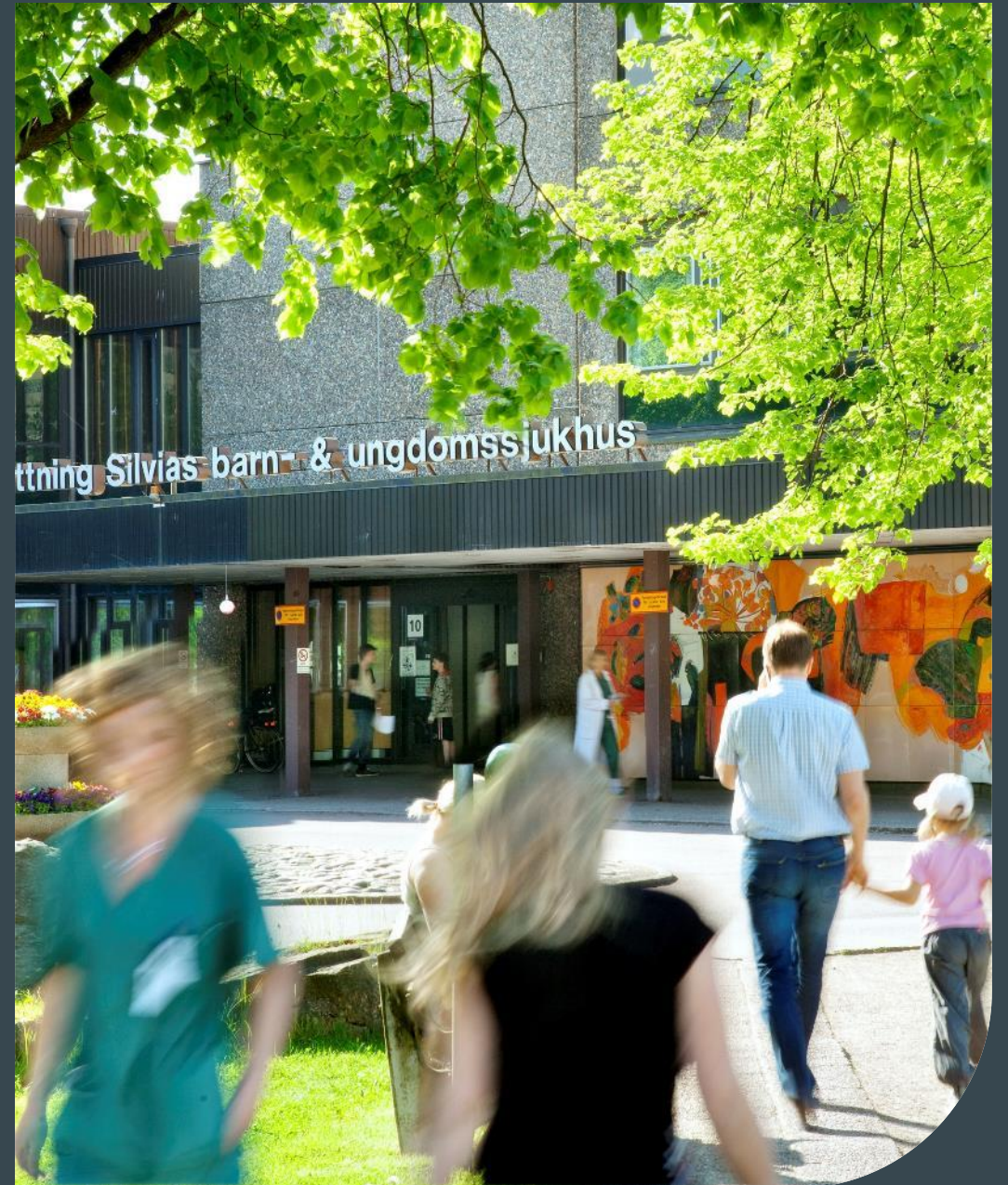
- Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter
- Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader
- Driva en tillgänglig och inkluderande verksamhet

VI SKAPAR TILLIT, TRYGGHET OCH DELAKTIGHET

Det gör vi genom:

- Vara en ansvarstagande och transparent organisation
- Säkerställa frihet från våld, hot, kränkningar och tvång
- Främja medskapande och dialog

EKOLOGISK HÅLLBARHET

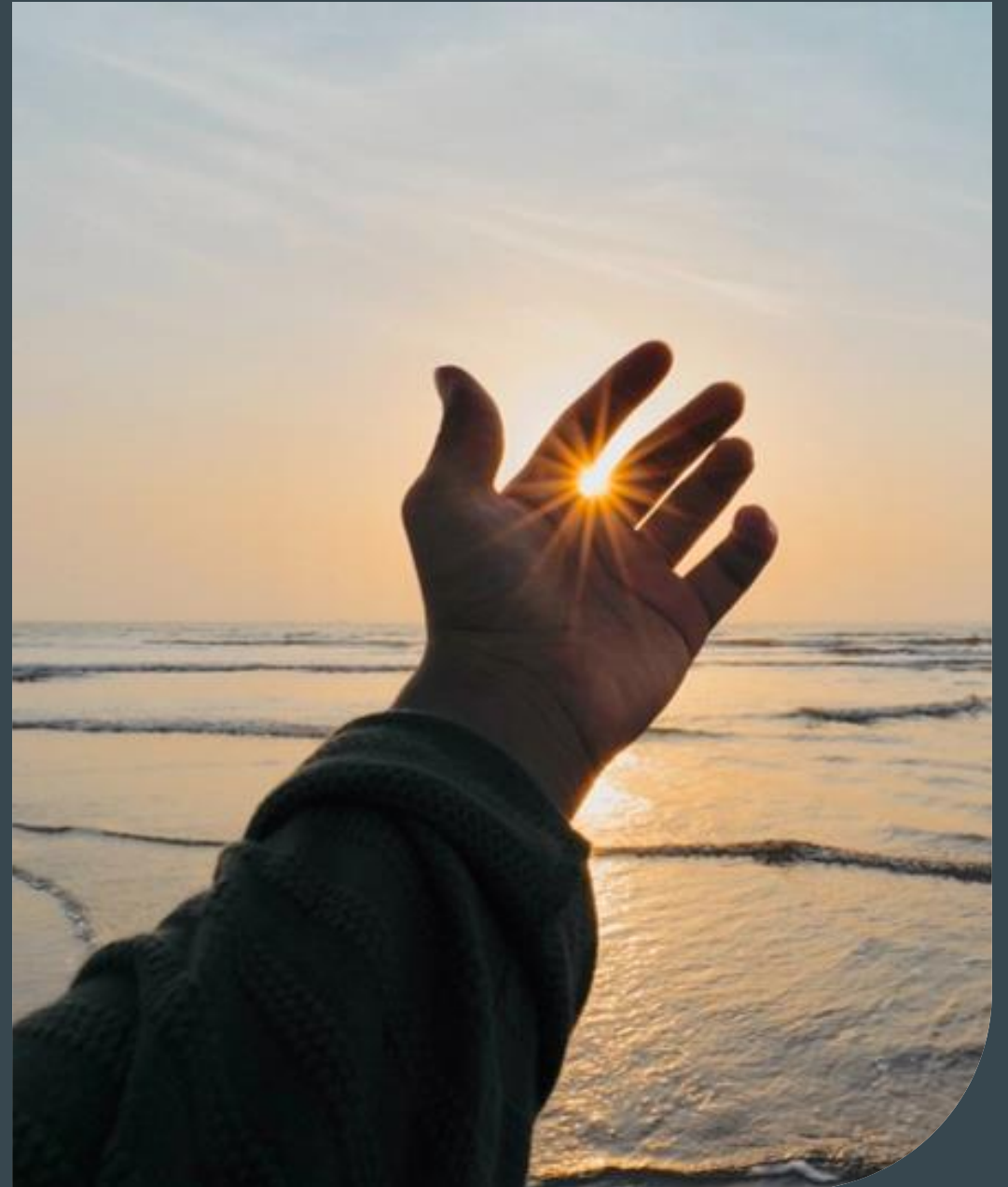
– FÖR VÅR PLANET

I allt vi gör i Västra Götalandsregionen, från övergripande strategier till det dagliga arbetet, så har vi ett ansvar för miljön.

Miljökonsekvenserna – globala och lokala – ska alltid spela roll.

MÅLEN FÖR EKOLOGISK HÅLLBARHET

- Resurseffektivt och giftfritt
- Låg klimatpåverkan
- Främjad biologisk mångfald
- Miljöledning

MILJÖMÅL 2030

Resurseffektivt och giftfritt

Resurseffektiva och giftfria flöden av produkter

Cirkulära byggmaterial

Halverad energianvändning

Ökad produktion av sole

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

Utfasning av farliga ämnen

Låg klimatpåverkan

Halverad klimatpåverkan från produkter av textil, plast och metall

Minskad klimatpåverkan från byggnation

Hållbar finansiell verksamhet

Minskad klimatpåverkan från livsmedel

Fossilfria transporter

Hållbara resor

Främjad biologisk mångfald

Hållbart nyttjande av fastigheter med avseende på ekosystemtjänster

Livsmedel som främjar biologisk mångfald

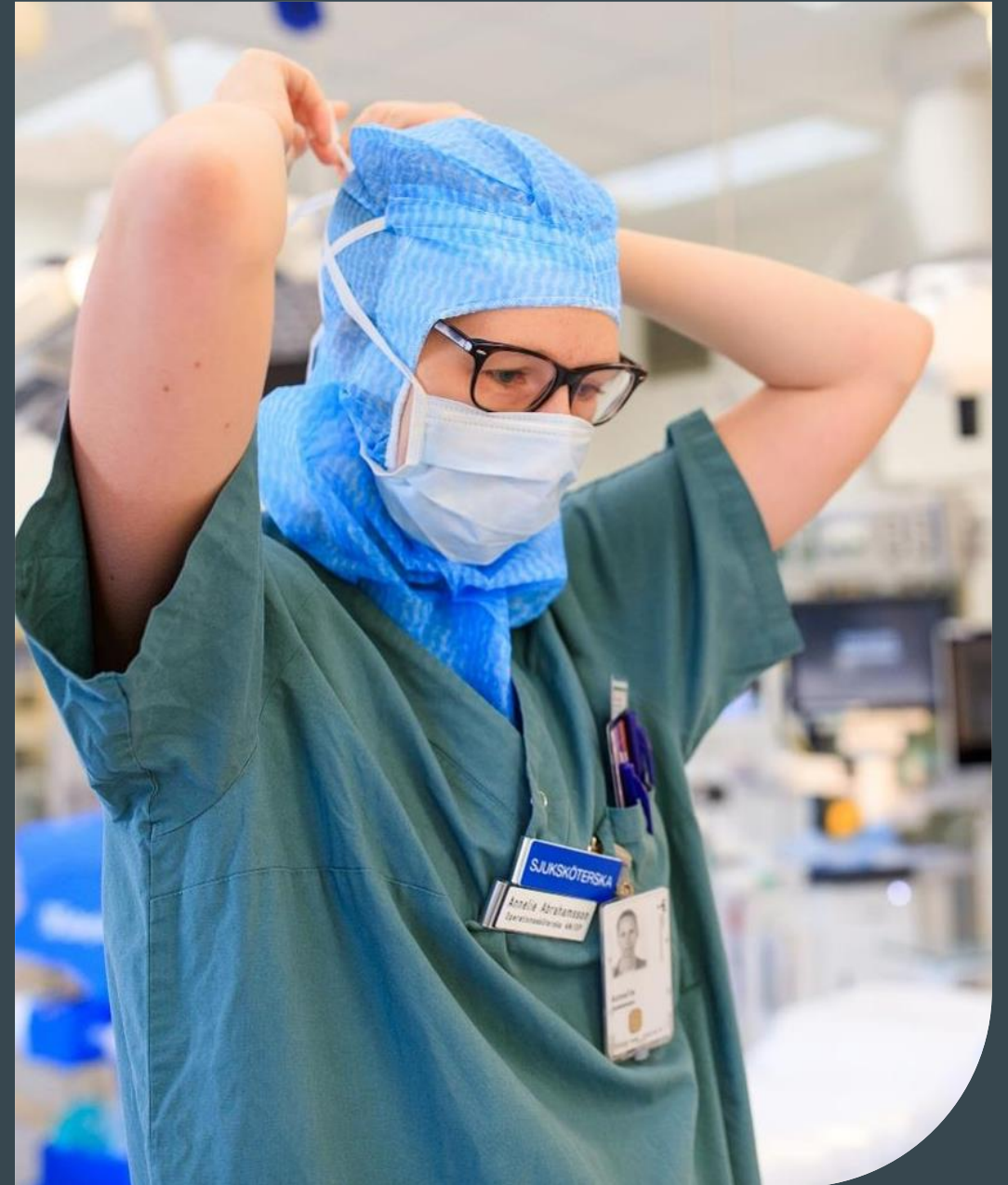
Inköp av produkter och material påverkar inte den biologiska mångfalden negativt

Miljöledning

VI ARBETAR RESURSEFFEKTIVT OCH GIFTFRITT

Det gör vi genom:

- Mer biobaserade material, återvinning och flergångsmaterial
- Minska farliga ämnen i kemikalier och material
- Halverad energianvändning
- Mer egenproducerad solenergi
- Cirkulära, mindre klimatpåverkande byggmaterial
- Minskad miljöpåverkan från läkemedel

VI STÄLLER OM TILL LÅG KLIMATPÅVERKAN

Det gör vi genom:

- Halverad klimatpåverkan från produkter av textil, plast och metall
- Halvera klimatpåverkan från byggnation
- Hållbar finansiell verksamhet
- Minska klimatpåverkan från livsmedel
- Fossilfria transporter och hållbart resande

VI FRÄMJAR BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEM

Det gör vi genom:

- Biologisk mångfald och hälsofrämjande ekosystemtjänster i våra utemiljöer
- Mer ekologiskt och regionalt producerade livsmedel i köken
- Inköp som inte påverkar biologisk mångfald negativt och som tar hänsyn till hållbar markanvändning

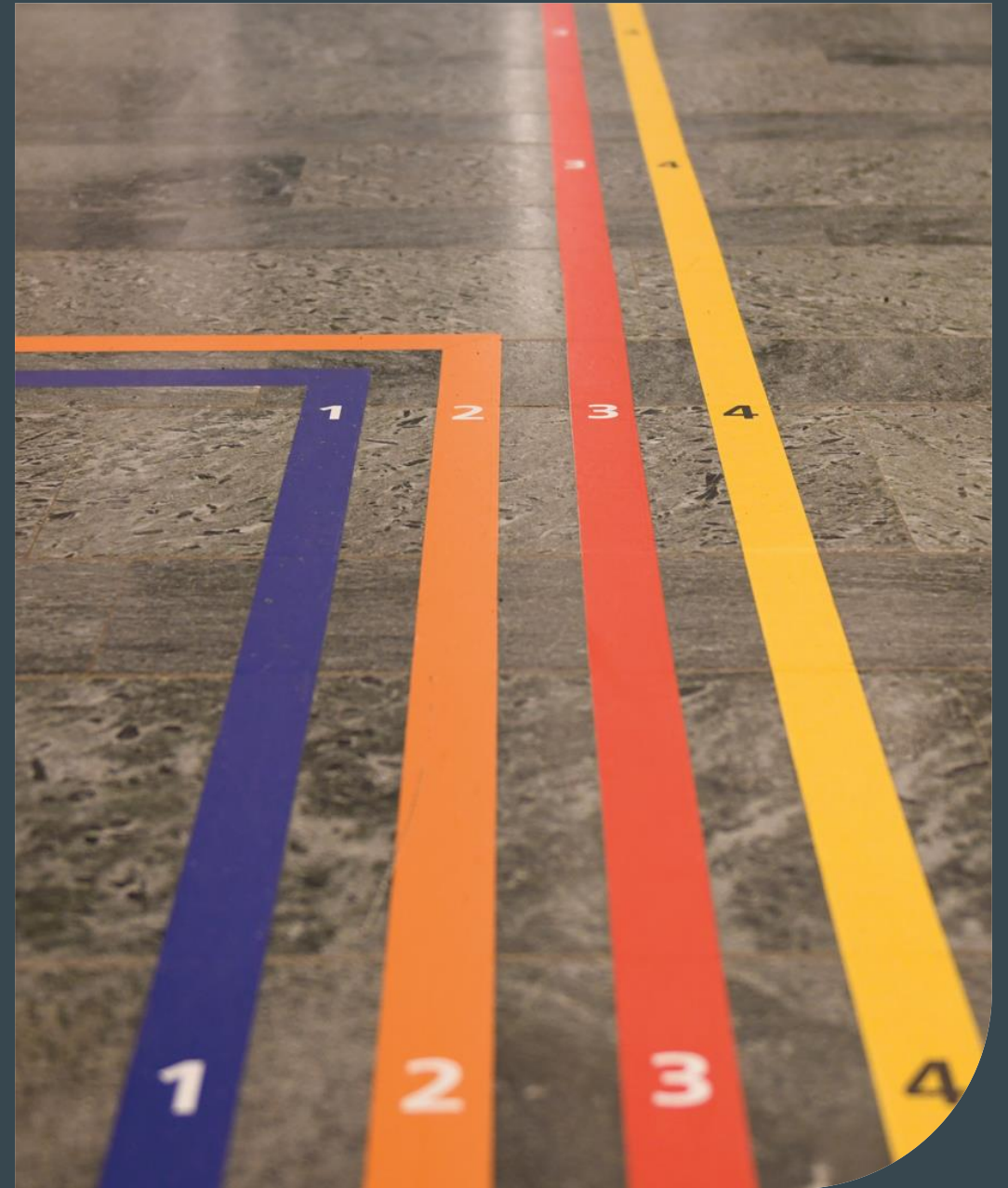

MILJÖLEDNING

Effektiv styrning för våra miljömål kräver tydligt ledarskap och systematiskt arbete med ständiga förbättringar. Därför arbetar vi med miljöledning enligt ISO 14001.

TILL 2025 SKA:

- Förvaltningar och bolag med större miljöpåverkan eller komplexitet ha genomfört certifiering enligt ISO 14001.
- Mindre förvaltningar och bolag samt alla enheter i vissa förvaltningar minst ha genomfört miljödiplomering

EKONOMISK HÅLLBARHET

Ekonomisk hållbarhet innebär en ekonomi som är hållbar över tid och som stödjer möjligheterna att uppnå ekologisk och social hållbarhet.

Västra Götalandsregionen ska ha en hållbar ekonomisk utveckling genom god ekonomisk hushållning, en långsiktig ekonomi i balans, ansvarsfulla investeringar och hållbara upphandlingar.

Ekonomisk hållbarhet handlar också om hur hållbarhet integreras i VGR:s styrning och ledning.

HBTQ-DIPLOMERING

HBTQ-diplomeringen syftar till att förbättra sjukvårdsmedarbetares kunskap och färdigheter för att kunna arbeta mer inkluderande och möjliggöra en god och jämlik vård. Kunskapscentrum för sexuell hälsa har under 2023 lanserat en digital version av hbtq-diplomeringen.

RESULTAT

509 medarbetare har gått den individuella delen av diplomeringen, 210 har varit med på seminarier och 40 deltagare från ca 10 verksamheter använde sig av verksamhetsdelen som är till för verksamheternas diplomeringsgrupper.

Under 2023 diplomerades en verksamhet, flera är på gång.

Omotiverade skillnader i livsvillkor, hälsa och tillgång till mänskliga rättigheter för invånarna i Västra Götalandska minska.

HÄLSOCOACH ONLINE

Hälsocoach online är en kostnadsfri tjänst för invånare i Västra Götaland som önskar stöd kring att förändra levnadsvanor kopplat till matvanor, fysiska aktivitet, alkohol och tobak. Hälsocoach online är en del av VGR:s satsning på digitala vårdformer och tjänster. Coachningen pågår vanligtvis i två till sex månader, vid fyra till sex tillfällen.

RESULTAT

En utvärdering bland personer som avslutat sin coachningsperiod visar att nästan alla har uppfyllt sina mål avseende livsstilsförändring och upplever sin hälsa bättre vid avslutad coachningsperiod.

Genom att främja goda levnadsvanor förebygger vi sjukdomar och minskar framtida vårdbehov.

PRÖVNING OCH ANALYS AV BARNETS BÄSTA

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag och beslutsfattare, politiker, chefer och medarbetare bär ett gemensamt ansvar för att alla barn får sina rättigheter tillgodosedda. FN:s kommitté för barnets rättigheter rekommenderar att prövning och analys av barnets bästa ska göras vid förändringar och frågor som rör barn.

RESULTAT

Under 2023 har 23 genomförda prövningar och analyser av barnets bästa (barnkonsekvensanalys) i förvaltningar och bolag rapporterats, bland annat kring trafikförsörjningsprogrammet, mobila team samt stängning av reception vid Specialistcentrum Barn och unga.

Vid alla åtgärder som rör barn ska vad som bedöms vara barnets bästa beaktas.

FRIHET FRÅN VÅLD – FRÅGA OM VÅLD PÅ RUTIN

Västra Götalandsregionen är den första regionen i Sverige som har en modell för att rutinmässigt fråga patienter om våld. Att personal inom hälso- och sjukvården ska utbildas inom våld och att ställa frågor om våld är ett beslut från regionfullmäktige.

RESULTAT

VGR:s kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV, utbildar målgruppens 43 000 anställda inom ämnet våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuella övergrepp.

Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar uppgav i uppföljning 2023 att de arbetar med lokalt anpassade rutiner kring att fråga om våld.

Att ha varit utsatt för våld, kan påverka en resten av livet. Därför är det viktigt att frågan om våld ställs till såväl barn som vuxna.

SUICIDPREVENTION

Inom hälso- och sjukvården finns ett utbrett systematiskt arbete kring att identifiera och agera vid risk för suicid. Suicidriskplan, lokala handlingsplaner, händelseanalyser, suicidombud samt grundutbildning kring suicid för alla anställda är delar i systematiken.

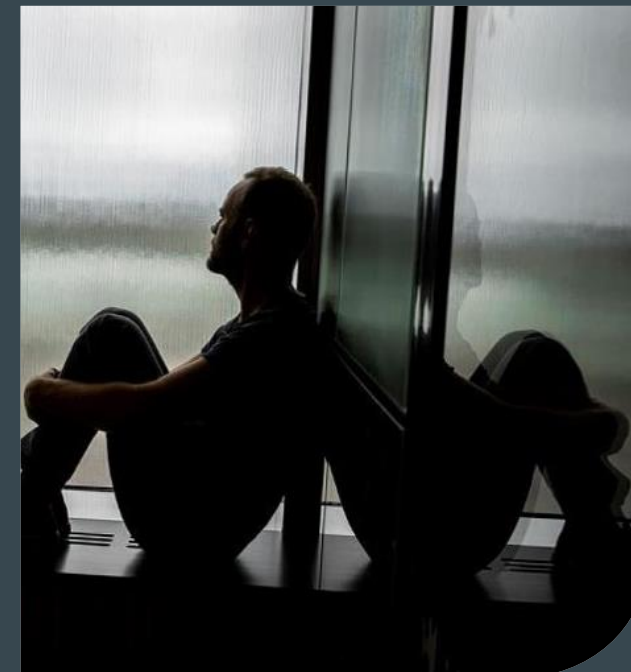
RESULTAT

Regionalt processteam suicidprevention har tillsammans med Suicide Zero vidareutvecklat och implementerat appen "Min Livlina" inom framför allt psykiatri. Min livlina är ett digitalt verktyg utformat för att personer som har en säkerhetsplan från vården på grund av förhöjd suicidalitet ska ha enklare tillgång till sina hanteringsstrategier via sin mobiltelefon.

Under 2022 dog 1569 personer i Sverige av suicid. 70% av dessa var män, 30% kvinnor.

I VGR har regionfullmäktige antagit den nationella nollvisionen för suicid.

TILLGÄNGLIG KOLLEKTIVTRAFIK GENOM AKTIV INVOLVERING

Västtrafik arbetar tillsammans med representanter från funktionshinderorganisationer i samverkansforumet Aktiv involvering för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig.

RESULTAT

Västtrafiks arbete med aktiv involvering har lett till ökad kompetens och utveckling av flera tillgänglighetsanpassade produkter och tjänster. Under 2023 permanentades samverkansorganet Aktiv involvering och är en av de former som VGR har för att involvera dem vi är till för.

Det är viktigt att vi erbjuder en kollektivtrafik som är tillgänglighetsanpassad för människor med olika funktionsnedsättningar.

KLIMATVÄXLINGSPROGRAM

Västra Götalandsregionen har sedan 2016 ett klimatväxlingsprogram som innebär att en avgift tas ut på verksamheternas tjänsteresor med flyg och privat bil. Syftet är att styra mot mer hållbara resor och samtidigt samla in pengar som används till klimatåtgärder.

RESULTAT

De pengar som klimatväxlingsprogrammet har samlat in har bland annat gått till flergångsinstrument i vården, elcyklar och biobränsle till ambulanser.

Klimatväxlingen främjar hållbart resande och finansierar satsningar som minskar klimatpåverkan.

CVK-KIT UTAN ENGÅNGSSAXAR

På Västra Götalandsregionens sjukhus används färdigpackade engångskit, så kallade CVK-kit, med sterila engångsinstrument av metall som slängs efter att de används. Personalen på Alingsås lasarett reagerade på detta och fick höra att man på andra ställen i Sverige hade kit från samma leverantör men utan sax.

RESULTAT

Alingsås lasarett fick prova ett nytt CVK-kit utan engångssaxar och hösten 2023 gjordes en upphandling så numera finns det som standardsortiment.

Alingsås lasarett vill använda flergångssaxar istället för engångssaxar.

ÅTERVINNING AV IT- UTRUSTNING

Mobiltelefoner, datorer, skärmar och surfplattor samlades in på Södra Älvsborgs sjukhus. Bara från röntgen kom två vagnar fulla av IT-utrustning och elektronik.

RESULTAT

Hela 55 procent av det som samlades in kunde återanvändas och säljas vidare i nästa led och över 300 kg elektroniskt avfall gick till återvinning. Totalt sparades nästan 22 ton koldioxid!

VGR har nu en tjänst, ÅtervinnIT, för att samla in skrivare, skärmar, mobiltelefoner och pekplattor med tillhörande kablar. Datorer tas sedan länge tillbaka via leasingavtalet och kan ofta återbrukas.

Insamling av gammal IT-utrustning på Södra Älvsborgs sjukhus i Borås och Skene – starten för ÅtervinnIT

ÅTER I BRUK

Genom att reparera och återanvända möbler och inredning minskas behovet av att producera nytt, vilket både leder till lägre kostnader och lägre koldioxidutsläpp. VGR:s verksamhet Åter i bruk tar emot och säljer möbler, inredning, flergångsmaterial för kontor, prydnadsföremål och även mindre köksutrustning, såsom kaffebryggare, mikrovågsugnar, porslin och diskställ.

RESULTAT

Initiativet minskar mängden avfall - ca 25,5 ton redan första halvåret. Verksamheten bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Enligt beräkningar har en renoverad stol cirka 30–35 procent mindre klimatpåverkan än en ny stol.

*En enkel insats för miljön,
samtidigt som man sparar
pengar.*

HÅLLBAR UPPHANDLING

När VGR upphandlar varor och tjänster ställs alltid baskrav, bland annat utifrån miljöpåverkan samt mänskliga rättigheter. De upphandlingar som bedöms ha större påverkan blir hållbarhetsprioriterade, som innebär att ytterligare krav ställs.

Utifrån olika behov i VGR är inte alla varor och tjänster som vi upphandlar likvärdiga när det gäller hållbarhet. Varje beställare har därför en viktig roll att göra hållbarhetsbaserade val utifrån det upphandlade sortimentet.

Jämför och välj det som är det bästa alternativet. Även de små valen kan få stor betydelse när man är så många medarbetare som vi är.

VÄRLDENS MEST HÅLLBARA OPERAHUS

Hållbarhet genomsyrar hela GöteborgsOperans organisation, från vilken färg som används i dekorverkstaden till närvarostyrd belysning och biodlingar på taket. Operan är certifierade enligt ISO 14001. De arbetar också aktivt med mänskliga rättigheter, likabehandling och tillgänglighet både inom den egna verksamheten och som samhällsaktör.

RESULTAT

2022 utsågs GöteborgsOperan till vinnare av International Opera Award i kategorin Hållbarhet. Utmärkelsen är ett kvitto på det hållbarhetsarbete som genomsyrat verksamheten i decennier.

GöteborgsOperan strävar efter hållbarhet ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. Arbetssätten bygger på att alla resurser används klokt och ansvarsfullt.

Hållbarhetspriset 2024 gick till Folktandvården i Mellerud för deras initiativ till att en grupp äldre från ett boende färdas gemensamt i stället för enskilt till Folktandvården Mellerud.

Det har resulterat i nöjdare patienter och mindre stressad personal och att fler har kunnat färdigbehandlas då besökstiden är anpassad för en grupp, samtidigt som tryggheten har ökat för patienterna och miljöpåverkande resor undvikits.

”

Hållbarhetspriset delas ut årligen till en summa av 50 000 kr för att belöna och uppmärksamma insatser som bidrar till uppfyllandet av VGR:s hållbarhetsmål.

Jämställdhetspriset 2024 på temat våld i nära relationer tilldelades Karin Svensson Malchau och Mikael Sundfeldt, verksamhetsområde ortopedi på Sahlgrenska universitetssjukhuset. De har infört ett systematiskt screeningsystem för att identifiera kvinnor som är utsatta för psykiskt eller fysiskt våld i nära relation.

Anke Samulowitz, vid Kunskapscentrum för jämlik vård på Regionhälsan tilldelas jämställdhetspriset på temat psykisk ohälsa för sitt verksamhetsnära utvecklingsarbete, strategiska insatser och framgångsrika forskningsstudier för mer jämställd smärtvård för kvinnor och män.

”

Västra Götalandsregionens jämställdhetspris på 50 000 kronor delas årligen ut till medarbetare eller verksamhet som på ett framgångsrikt sätt arbetat med jämställdhet under året.

Som första förvaltning i VGR har Södra Älvsborgs Sjukhus blivit miljöcertifierade enligt ISO 14001.

Hållbarhetsstrategerna Julia Axengren och Johanna Hårsmar har drivit arbetet, under ledning av sjukhusdirektör Joakim Höstner:

– Hälsa- och sjukvården står för en stor andel av den offentliga klimatpåverkan så vi har verkligen möjlighet att göra skillnad genom ett tydligt hållbarhets- och miljöarbete. Att vi som första sjukhus i VGR nu har miljöcertifierats enligt ISO 14001 är en viktig milstolpe som vi är stolta över.

Certifieringen visar att vi har ett väl fungerande systematiskt miljöarbete och ett stort engagemang i verksamheten som bidrar till att vi minskar sjukhusets miljöpåverkan

Principer för hur vi jobbar med målen

- Integrera målen i ordinarie processer för budget, verksamhetsplanering och uppföljning.
- Arbeta tillitsbaserat utifrån principerna jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvar.
- Väg in hållbarhet i beslut - från långsiktiga strategier till dagliga val.
- Involvera medarbetarna och de vi finns till för genom hela processen.

Alla har ett ansvar

Alla verksamheter i Västra Götalandsregionen ska delta i omställningen till en hållbar framtid.

Ansvaret för genomförandet av VGR:s hållbarhetsmål ligger på respektive förvaltnings- och bolagsledning, men också på att varje medarbetare bidrar i sin roll.

TACK!

Hållbarhet – VGR:s externa webb

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN